

OŠ JURJA DALMATINCA PAG
Nastavni predmet: HRVATSKI JEZIK

ELEMENTI, NAČINI I POSTUPCI I VRJEDNOVANJA
U NASTAVI HRVATSKOG JEZIKA

Izradile učiteljice hrvatskoga jezika :

Sanja Rumora ,prof. i Antonija Škoda, prof.

NASTAVA HRVATSKOGA JEZIKA

SVRHA NASTAVE HRVATSKOGA JEZIKA

Svrha je nastave hrvatskoga jezika u osnovnoj školi omogućiti učenicima da na odabranim temama steknu znanje, sposobnosti, vještine, stavove i vrijednosti kao temelj za učenje tijekom čitavoga života, što znači ovladavanje hrvatskim standardnim jezikom na razini osnovnoga obrazovanja; razvoj jezičnih komunikacijskih sposobnosti i vještina, tj. razvijanje jezičnih sposobnosti u govornoj i pisanoj uporabi jezika u svim funkcionalnim stilovima; razvijanje literarnih sposobnosti, čitateljskih interesa i čitateljske kulture; razvijanje interesa i potreba za sadržajima medijske kulture; osvješćivanje važnosti znanja hrvatskoga jezika kao općeg kulturnoga dobra, u kojemu je razvidno poštivanje i ljubav prema jeziku hrvatskoga naroda, njegove književnosti i kulture te poštivanje prema hrvatskome kao službenom jeziku u Republici Hrvatskoj.

Cjelokupna nastava hrvatskoga jezika pomaže učenicima u njihovu osobnomu razvoju te ih, uz nastavu ostalih predmeta, umnogome priprema za aktivno sudjelovanje u društvu.

VRJEDNOVANJE U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA – je povremeno provjeravanje usvojenosti znanja i vještina određenog područja i sadržaja, a temelji se na sustavnom uočavanju i poticanju redovitosti rada, razine usvojenosti učenikovih znanja i vještina. Kako bi vrednovanje u nastavi hrvatskoga jezika bilo *uspješno unaprijed se definiraju elementi, oblici i načini vrednovanja u nastavi hrvatskoga jezika*.

Kako pojedinci uče na vlastite načine, trebali bi i moći pokazati što mogu i znaju na način njima primjeren. Kako bi vrsno ovladali hrvatskim standardnim jezikom i imali prikladne jezične komunikacijske sposobnosti primjenjuju se različiti oblici praćenja i provjeravanja napretka. Procjenjivanje se po mogućnosti provodi kao sastavni dio samoga nastavnoga sata, a ne kao izdvojeni čin. Svaka učenička aktivnost na satu pruža mogućnost ustanovljavanja napretka i vrjednovanja, naročito u području jezičnoga izražavanja. Važno je izbjeći stresne situacije ispitivanja i ocjenjivanja, pa bi se provjere znanja trebale što manje razlikovati od redovnih aktivnosti na satu. Iznimno je važno da se postupci kojima se provjerava znanje ovladanosti jezičnim djelatnostima ne razlikuju od uobičajenih aktivnosti na satu. Nužno je veći naglasak staviti na pozitivne aspekte napretka učenika i svaki napredak nagraditi na primjeren način. Poželjna je neposredna povratna obavijest o ostvarenome uspjehu – to može biti usmena pohvala, pozitivni odgovor izražen gestom ili mimikom nastavnika i naravno, ocjena. Za vrjednovanje je važno i učenikovo zalaganje. Primjenjuju se različiti kriteriji za niže razrede u odnosu na više, za jednojezične učenike u odnosu na dvojezične, za učenike s razvojnim teškoćama ili darovite učenike u odnosu na druge učenike. Procjeni učenika s posebnim potrebama valja pristupiti s posebnom pozornosti te primijeniti prilagođene kriterije i oblike provjere znanja. No poželjno je i vanjsko procjenjivanje učenikove osposobljenosti.

Dijelovi su provjere i vrjednovanja: provjera slušnoga razumijevanja teksta i razumijevanja pisanih tekstova, različite vrste govornih ponavljanja (reprodukcije), govorna proizvodnja (produkcija), sposobnost pisanja tekstova (od kraćih do dugih u domaćim i, osobito u školskim zadaćama), sposobnost čitanja tekstova različitih stilova. Usvojenost jezičnih struktura i rječnika provjerava se i kontrolnim zadacima objektivnoga tipa. Teži se i postupnom uvođenju promatranja, ocjenjivanja i samoocjenjivanja učenika, kao poticaja na

razmišljanje o vlastitome učenju i napretku. U nižim im razredima učitelj treba pomagati da razviju sposobnost kritičkoga mišljenja, samostalnost i objektivnost u vrjednovanju vlastitoga i tuđega rada. U višim bi se razredima učenici povremeno trebali međusobno ocjenjivati i samoocjenjivati s već razvijenijom sposobnosti kritičkoga mišljenja, samostalnosti i objektivnosti u vrjednovanju.

1.ELEMENTI VREDNOVANJA U NASTAVI HRVATSKOGA JEZIKA

Elementi vrednovanja u nastavi hrvatskoga jezika su:

- a)HRVATSKI JEZIK (SLOVNICA)
- b) KNJIŽEVNOST
- c)LEKTIRA
- d)JEZIČNO IZRAŽAVANJE (USMENO I PISMENO)
- e)MEDIJSKA KULTURA

HRVATSKI JEZIK (SLOVNICA)

Hrvatski jezik (slovnica) obuhvaća usvojenost gradiva slovnice ,tj.jezičnoga znanja ,komunikacijske i jezikoslovne kompetencije.U pojam jezikoslovnog znanja ulaze: jezikoslovni pojmovi i odgovarajuće jezikoslovno nazivlje te jezični zakoni, pravila,paradigme i norme. Jezikoslovno znanje iskazuje se u nastavnom programu /kurikulumu i katalogima znanja za svaku obrazovnu godinu.Element vrednovanja hrvatski jezik tj. slovnica obuhvaća dakle :uočavanje jezičnih zakonitosti,obogaćivanje rječnika,razumijevanje jezičnih pojava i pojmova.

JEZIČNO IZRAŽAVANJE

U nastavnome području jezično izražavanje, koje je prema načelu unutarpredmetne korelacije nužno povezano s područjem jezika i književnosti, a prema načelu međupredmetne povezanosti i s ostalim nastavnim predmetima, razvijaju se ponajprije sposobnosti u jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja i pisanja. Na predlošcima književnih i neknjiževnih tekstova učenici govore i pišu. Osobita se pozornost pridaje učenikovom stvaralačkom izražavanju, i to u hrvatskome standardnome i zavičajnome idiomu pri čemu učenici razvijaju svoju sposobnost izražavanja misli, osjećaja, doživljaja. Razvidna su, dakle načela sadržajne, tekstovne i stilske raznovrsnosti, međuovisnosti nastavnih područja, odgojnosti, stvaralaštva i zavičajnosti.

Temeljna je zadaća nastave jezičnoga izražavanja razvoj izražajnih mogućnosti učenika, stvaranje pravogovornih (ortoepskih) i pravopisnih (ortografskih) navika te općenito ostvaraj uspješne usmene i pisane komunikacije, koja se očituje u proizvodnji jasnih, razumljivih, gramatički-pravopisno točnih rečenica kao osnovice pri stvaranju različitih vrsta tekstova. Nastava jezičnoga izražavanja najčešće se provodi u obliku raznolikih jezičnih vježba koje učenicima pomažu pri ustroju i stilske oblikovanju usmenih i pisanih iskaza. Standardizirani je oblik provjeravanja učenikova jezičnoga izražavanja pisanje školske zadaće. Predlaže se pisanje dviju školskih zadaća u višim razredima (V. – VIII.). Ako to nastavnik smatra prikladnim, može se pisati i više školskih zadaća.

KNJIŽEVNOST

U nastavnome području književnost razvijaju se literarne i jezične sposobnosti. Učenici sudjeluju u školskim interpretacijama književnih tekstova različitih vrsta i tema, pritom razvijaju osjetljivost za književnu riječ, za njezine vrijednosti u životu čovjeka i za trajne vrijednosti svekolikoga života o kojima svako književno djelo progovara na osobit način. Za samostalni rad kod kuće preporučuje se razvijanje učenikova stvaralaštva u jezičnome izražavanju, a ne interpretacija tekstova iz čitanki. Učenici se osposobljavaju za samostalno čitanje književne lektire, za prosudbu i vrjednovanje pročitanih djela.

Učenici se susreću s umjetnički vrijednim djelima iz hrvatske, europske i svjetske književnosti, iz hrvatske usmene književnosti te usmene književnosti drugih naroda, i to prema načelu primjerenosti doživljajno-spoznajnim mogućnostima učenika. Izborom književne lektire i tekstova u čitankama učenicima se pomaže da shvate važnost i vrijednost hrvatske jezične, književne i kulturne baštine, odgaja ih se za poštivanje i ljubav prema tim vrijednostima, za njihovo očuvanje.

LEKTIRA

Smisao je književne lektire u osnovnoj školi razvijanje učenikovih čitateljskih navika i interesa. Temeljna je zadaća razvijanje učenikova samostalnoga čitanja. Osobito je važno razvijanje zanimanja za književnoumjetničku riječ, i to prema načelu tematske i vrstovne raznolikosti, što se može postići većom slobodom izbora koji proizlazi iz stvarnih potreba, interesa i sposobnosti učenika. Kriterij umjetničke vrijednosti djela moguće je učinkovito primijeniti samo u skladu s doživljajno-spoznajnim mogućnostima učenika. Zato je naveden veći popis lektire koji učitelji mogu proširiti novim naslovima. Učiteljima se preporučuje praćenje književnih interesa učenika tijekom nastavne godine i u skladu s tim praćenje dobivenih rezultata kao važnih smjernica u ostvarivanju sadržaja književne lektire. Učenike valja sustavno usmjeravati na vlastiti izbor i pridobiti ih na istraživanje teksta kao uporišta u povezivanju književnosti s osobnim iskustvom. Tako stečena znanja bit će zapamćena i trajnija.

Interpretacija lektire

Nastavnik može s učenicima interpretirati pročitano književno djelo na različite načine u govornome i pisanome obliku. Pročitano djelo treba analizirati na školskome satu, a kao uvod u razgovor i analizu djela učenicima se mogu zadati tek manji zadaci koji neće prijeći jednu do dvije stranice formata A4. Naglasak treba staviti na usmenu komunikaciju o pročitanoj lektiri, više nego na vođenje dnevnika čitanja.

Slobodne lektire

Uz zajedničke, dogovorene lektire, preporučuju se slobodne lektire kojima će učenici potvrđivati svoju samostalnost u čitanju, svoj odnos prema knjizi i književnom djelu. Slobodna se lektira odnosi na svako djelo koje učenik neobvezno pročita i želi o njemu razgovarati s učiteljem, odnosno predstaviti ga u razrednom odjelu. Vrijednost je slobodne lektire u međusobnome učeničkom poticanju na čitanje.

Broj i izbor djela za lektiru

Od petoga do osmoga razreda učenici trebaju pročitati devet djela. Prva su tri s popisa obvezna, jedno može izabrati učenik, a ostala bira učitelj. Učitelj može preuzeti djelo s popisa iz višega ili nižega razreda ako smatra da bolje odgovara spoznajno-osjećajnim mogućnostima učenika u određenom razredu. Također može izabrati poneko djelo izvan popisa, djelo koje je primjereno ne samo spoznajnim, nego i doživljajnim mogućnostima i dobi učenika; djelo koje je dobilo dobre kritike ili književnu nagradu; djelo koje je dostupno u dovoljnome broju primjeraka. Mogu se dodati djela iz zavičajne književnosti (dviije do tri knjige).

MEDIJSKA KULTURA

U nastavnome području medijska kultura razvijaju se sposobnosti komunikacije s medijima: kazalištem, filmom, televizijom, radijem, tiskom, stripom i računalom. Učenici se osposobljavaju za gledanje, primanje (repciju) i interpretaciju kazališne predstave i filma (animiranoga, igranoga i dokumentarnoga), uče osnovno teatrološko i filmološko pojmovlje. Razvijaju sposobnost praćenja i vrjednovanja odabranih radijskih i televizijskih emisija, tiska za djecu i mladež i stripa. Upućuje ih se na služenje računalom.

Izbor filmova

Izbor filmova u višim razredima osnovne škole prati kataloške teme u pojedinim razredima. To znači da su u V. razredu navedeni ponajprije animirani filmovi jer se oni obrađuju u tom razredu. U VI. razredu treba birati filmove (od najstarijih do najnovijih) koji će najbolje pokazati učenicima pojedina filmska izražajna sredstva. U VII. razredu u prvom su planu igrani filmovi, a u VIII. razredu dokumentarni filmovi. Izbor filmova može se mijenjati prema aktualnosti i interesima učitelja i učenika.

2.NAČINI VRJEDNOVANJA U NASTAVI HRVATSKOG JEZIKA:

- USMENO VRJEDNOVANJE
- PISMENO VRJEDNOVANJE
- PROMATRANJE I BILJEŽENJE ZAPAŽANJA O RADU I PONAŠANJU UČENIKA
- PRAĆENJE I VRJEDNOVANJE DOMAĆIH ZADAĆA
- PRAĆENJE I VRJEDNOVANJE UČENIKA S POSEBNIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM POTREBAMA

USMENO VRJEDNOVANJE podrazumijeva sve usmene oblike provjere postignute razine kompetencija učenika koji rezultiraju ocjenom. Usmeni se oblici provjere provode kontinuirano tijekom nastavne godine, u pravilu poslije obrađenih i uvježbanih nastavnih sadržaja. Usmeno provjeravanje i ocjenjivanje učenika može se provoditi na svakom nastavnome satu bez obveze najave i, u pravilu, ne smije trajati dulje od 10 minuta po učeniku. Ocjena se daje javno na satu tijekom kojeg je ispitivanje provedeno.

PISMENO VRJEDNOVANJE podrazumijeva sve pisane oblike provjere koji rezultiraju ocjenom učenikovog pisanoga uratka. Pisano se provjeravanje provodi poslije obrađenih i uvježbanih nastavnih sadržaja, kontinuirano tijekom nastavne godine.

PROMATRANJE I BILJEŽENJE ZAPAŽANJA O RADU I PONAŠANJU učenika koje rezultira ocjenom temelji se na praćenju učenika i njegovom odnosu prema radu i aktivnosti na satu. Učitelj može stimulativnom ocjenom nagraditi učenika koji se svojom aktivnošću ističe u pojedinom području.

PRAĆENJE I VRJEDNOVANJE DOMAĆIH ZADAĆA (usmeno i pismeno) provodi se sustavno tijekom cijele godine. Prati se redovitost u izvršavanju obveza, cjelovitost, urednost i točnost. Učitelj može ocijeniti sve radove ili samo one koji se ističu svojom kvalitetom. Učenika koji je neredovit u pisanju domaćeg rada može se kazniti nedovoljnom ocjenom.

**PRAĆENJE I OCJENJIVANJE UČENIKA S POSEBNIM ODGOJNO-
OBRAZOVNIM POTREBAMA
REDOVITI PROGRAM UZ INDIVIDUALIZIRANE POSTUPKE
REDOVITI PROGRAM UZ PRILAGODBU SADRŽAJA I
INDIVIDUALIZIRANE POSTUPKE**

Praćenje i ocjenjivanje učenika s teškoćama provodit će se sukladno odredbama članka 5. Pravilnika o načinima postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi te Pravilnika o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama.

Načini i oblici provjeravanja bit će primjereni učeniku i njegovim specifičnostima, djelovat će afirmativno i poticajno na učenike, kako bi kvalitetno iskoristili očuvane sposobnosti i razvili nove. Pojedina vrsta teškoća u razvoju i njihove posljedice na psihofizički razvoj nalažu posve određene načine primjene praćenja, provjeravanja, ispitivanja i ocjenjivanja, ponajprije uzimajući u obzir intelektualne (mentalne) sposobnosti i mogućnosti učenika i mogući načini komuniciranja - izražavanja (usmeno, pismeno, gestom, praktičnom izradbom i sl.). Osnovni kriterij za vrednovanje učenika s teškoćama u razvoju treba proizlaziti iz usvojenosti ishoda učenja koji su planirani u individualnom odgojno-obrazovnom planu za svakog pojedinog učenika. Učenik s teškoćama u razvoju uspoređuje se sam sa sobom, a njegov uspjeh se vrednuje u kontekstu njegovih odgojno-obrazovnih potreba.

OBLICI VREDNOVANJA U NASTAVI HRVATSKOG JEZIKA:

- PISMENE PROVJERE
- USMENE PROVJERE
- PISANI RADOVI

PISMENE PROVJERE

Pismena provjera znanja jest skupina pitanja kojima se provjerava stupanj usvojenosti određenih nastavnih sadržaja. Razlikuju se provjere u obliku *testa*, kojim se provjerava dio nastavnih sadržaja (nastavna cjelina), i *ispit* koji je namijenjen završnoj ili početnoj provjeri i procjeni znanja (godišnja i inicijalna provjera znanja).

Prema vremenu trajanja pismene provjere mogu biti višeminutne i cjelosatne. Višeminutnim se provjerava znanje tijekom obradbe nastavne cjeline, a cjelosatnim se provjerava nastavna cjelina ili provodi inicijalno i godišnje provjeravanje.

Prema opsegu i vrsti nastavnih sadržaja koji se provjeravaju, postoji nekoliko vrsta pismenih provjera znanja:

1. početna (inicijalna) provjera znanja
2. godišnja provjera znanja
3. pismena provjera nastavne cjeline
4. pravopisna provjera (provjera pismenosti)
5. provjera razumijevanja pročitanooga teksta
6. provjera književnih pojmova
7. pismena provjera pročitane lektire.

Provedbi pismene provjere prethodi priprema i usustavljanje gradiva, a slijedi analiza postignutih rezultata.

Početna (inicijalna) provjera znanja se provodi na početku svake nastavne godine u svrhu uvida u postignutu razinu jezičnih kompetencija učenika u pojedinome razrednome odjelu. Svako se inicijalno provjeravanje najavljuje i provodi do kraja drugoga tjedna od početka nastavne godine. Rezultat inicijalne provjere upisuje se u bilješke o praćenju učenika, ne ocjenjuje se te služi pravovremenome pružanju kvalitetne individualne informacije učeniku, roditelju i nastavniku. Inicijalnom ispitu prethodi usustavljanje nastavnih jedinica prethodnih razreda prema Planu i programu za osnovnu školu.

Godišnja provjera znanja obuhvaća provjeru nastavnih sadržaja svih nastavnih cjelina obrađenih tijekom školske godine, a može uključivati i nastavne sadržaje prethodnih razreda. Prethodi joj usustavljanje i uvježbavanje nastavnih sadržaja. Učenici moraju biti upoznati s opsegom gradiva koje će biti provjeravano.

Cjelosatne pismene provjere iz svih predmetnih područja se planiraju se i najavljuju vremenikom. Broj pismenih ispita ovisi o broju nastavnih cjelina u pojedinom razredu.

Za pismene ispite sastavljene od zadataka objektivnog tipa vrijedi:

- a) svaki testirani element nosi jedan bod
- b) navodi se broj bodova koji nosi pojedini zadatak
- c) navodi se ukupan broj bodova koji nosi test

Pismene provjere se ocjenjuju prema broju bodova koje učenik ostvari. Bodovi se pretvaraju u postotak, a ocjena se oblikuje prema postocima u tablici.

POSTOTAK	0- 49	50-63	64-76	77-89	90-100
OCJENA	1	2	3	4	5

Kod autoriziranih testova učitelj može prilikom bodovanja i ocjenjivanja slijediti naputke autora. Učitelj smije promijeniti skalu za pretvaranje bodova u ocjene obzirom na osobitosti razrednog odjela, složenost programa, složenost zadatka, odnosno pitanja u ispitnom materijalu i sl. Učenici prethodno moraju biti upoznati s mjerilima za pojedine ocjene.

Ispiti se pišu pisanim slovima osim kod učenika s teškoćama kojima je stručni tim preporučio drugačiji pristup .

Ocjene se upisuju u rubriku predmetnog područja (hrvatski, književnost) crvenom bojom.

Kratke pismene provjere znanja se provode iz svih predmetnih područja ako učitelj procjeni da za njih postoji potreba. Učenici trebaju biti upoznati s vremenom pisanja i opsegom provjeravanih sadržaja. Rezultati se upisuju u rubriku bilježaka.

USMENE PROVJERE

Usmene provjere su najavljene ili nenajavljene provjere znanja i vještina iz određenog nastavnog sadržaja, a traju do 10 minuta. Vokalni aspekt ne utječe na ocjenu iz znanja. Mogu se provoditi iz svih predmetnih područja. U izražavanju treba težiti uporabi standardnog hrvatskoga jezika.

KRITERIJI VREDNOVANJA USMENOG ODGOVORA	
Nedovoljan	– učenik nije savladao gradivo. Slabog je predznanja. Ne razumije gradivo.
Dovoljan	– učenik poznaje samo neke sadržaje na razini prepoznavanja. U gradivu se snalazi uz učiteljevu/nastavnikovu pomoć.
Dobar	– učenik je usvojio sadržaje, ali slabije ih/djelomično primjenjuje. Odgovara uz manju učiteljevu/nastavnikovu pomoć. Učenik slabije razumije neke sadržaje (uzročno-posljedične veze).
Vrlo dobar	– učenik je usvojio sadržaje i izlaže ih samostalno. Uči s razumijevanjem i svjesno usvaja zadano. Aktivno sudjeluje.
Odličan	– učenik obrazlaže, primjenjuje, dokazuje. S lakoćom usvaja i povezuje nove, sadržaje.

PISANI RADOVI

Pisani radovi su: školske i domaće zadaće različitih žanrova zadanih nastavnim planom i programom (sastavci, zadaće vezane za lektire, plakati, slikokazi, rasprave, problemski članci, sažetci, dnevnici, dramatizacije i sl.)

Školska zadaća je prethodno najavljena i planirana provjera znanja i vještina na zadanu temu i najavljuje se vremenikom.

Vrjednuju se: ostvarenost teme, kompozicija sastavka, ostvarenost žanra, originalnost, povezanost rečenica, bogatstvo rječnika i stila, gramatička i pravopisna točnost, čitljivost i urednost, razvidna struktura teksta.

VRJEDNOVANJE PISMENOG IZRAŽAVANJA (ŠKOLSKA ZADAĆA)		
Ostvarenost teme	tema nije ostvarena	0
	tema je djelomično ostvarena	1
	tema je ostvarena u potpunosti	2
Kompozicija sastavka	nema kompozicije, nesređeno izlaganje	0
	nedostaje jedan od dijelova kompozicije	1
	potpuno ostvarena kompozicija	2
Žanr	nije ostvaren zadani žanr	0
	zadani žanr je djelomično ostvaren	1
	zadani žanr je u potpunosti ostvaren	2
Originalnost	Neoriginalno	0
	originalnost ostvarena u razradi nekih motiva	1
	originalno u cijelosti	2
Tekst	rečenice nisu smisljeno uobličene; nisu povezane	0
	rečenice su smisljeno povezane; djelomično su povezane	1
	rečenice su povezane i smisljene	2
Bogatstvo rječnika i stila	siromašan rječnik; stilski nesređeno	0
	nedostatno razvijen rječnik, površnost u izražavanju	1
	bogat rječnik; punoća izraza, funkcionalnost	2

Gramatička točnost	tekst je u potpunosti ili pretežno netočan	0
	tekst je pretežno točan	1
	tekst je gotovo potpuno ili potpuno točan	2
Pravopisna točnost	potpuna ili velika netočnost u pisanju riječi i rečenica	0
	pretežna točnost u pisanju riječi i rečenica	1
	gotovo potpuna ili potpuna točnost u pisanju riječi i rečenica	2

Ocjena iz pismenih radova proizlazi iz ukupnog broja ostvarenih bodova.

nedovoljan	dovoljan	dobar	vrlo dobar	odličan
0-8	9-10	11-12	13-14	15-16

Ostali se pisani radovi mogu vrjednovati kao i školska zadaća. Ukoliko to nije najavljeno učenicima, vrjednuje se i ocjenjuje prema ovim mjerilima:

Nedovoljan- pismeni rad obiluje pravopisnim i gramatičkim pogrješkama. Učestali su elementi zavičajnog govora ili nekog drugog idioma. Sintaksa je nerazumljiva i nesređena, a tema nije ostvarena.

Dovoljan- učenik slabo poznaje i primjenjuje jezična pravila. Ima siromašan rječnik. Ponekad rabi elemente zavičajnog govora ili nekog drugog idioma. Tema je djelomično ostvarena.

Dobar – učenik osrednje poznaje i primjenjuje jezična pravila, izražava misli u smislene i razumljive rečenice, ima prosječan rječnik i teži jednostavnom izrazu. Skromno rabi izražajna sredstva.

Vrlo dobar- učenik uglavnom uspješno provodi jezična pravila. Rječnik je slikovit i bogat.

Odličan – učenik je kreativan, maštovit, ima bogat rječnik, izražava se originalno uz pokoju jezičnu pogrješku.

3. ELEMENTI VREDNOVANJA ZA HRVATSKI JEZIK

- HRVATSKI JEZIK
- KNJIŽEVNOST
- LEKTIRA
- USMENO JEZIČNO IZRAŽAVANJE
- PISANO JEZIČNO IZRAŽAVANJE
- MEDIJSKA KULTURA

MJERILA ZA ELEMENTE VREDNOVANJA U NASTAVI HRVATSKOG JEZIKA

HRVATSKI JEZIK	KNJIŽEVNOST	LEKTIRA	USMENO JI	PISANO JI	MEDIJSKA KULTURA
ODLIČAN					
<ul style="list-style-type: none"> -besprijekorno vlada ključnim pojmovima na najvišoj obrazovnoj razini -pokazuje snažnu unutarnju motivaciju za usvajanje sadržaja -u radu vođen/-a znatiželjom i stvarnim zanimanjem za jezično gradivo te uči s razumijevanjem -ima čvrst temelj u predznanju koje uspješno primjenjuje u novim nastavnim situacijama i povezuje s novostečenim znanjima -veoma razvijenih sposobnosti logičkog i gramatičkog mišljenja i zaključivanja -redovito se samoinicijativno uključuje u aktivan rad na satu -ističe se na satima obrade slovnčkog sadržaja -samostalno zaključuje i definira jezične pojave te parafrazira definicije -služi se dodatnim izvorima znanja -marljiv/a, savjestan/na, temeljit/a i redovit/a u radu -brine o kvaliteti i rezultatima svoga rada -detaljno poznaje i sasvim razumije slovnčko gradivo; -stečena slovnčka znanja adekvatno primjenjuje u izražavanju (usmeno i pismeno) te analizi jezičnih i formalnih elemenata književnih tekstova -uspješno samostalno rješava problemske zadatke 	<ul style="list-style-type: none"> -besprijekorno vlada ključnim pojmovima na najvišoj obrazovnoj razini -aktivna i zainteresirana na satovima književnost -samoinicijativno se uključuje u interpretaciju -emocionalno prima tekst i vješto izražava osjećaje izazvane njime -vrlo su mu razvijene receptivne, raščlambene i interpretativne sposobnosti -znanje mu je na najvišoj razini -povezuje K s ostalim umjetnostima -razvijena sposobnost kritičkog mišljenja, argumentirano iznosi svoje stavove -čita s razumijevanjem -kreativna u razradi novih ideja na osnovi pročitanog teksta -izvršno predznanje, visoke literarne sposobnosti te je potrebno individualizirati pristup u cilju razvijanja talenta 	<ul style="list-style-type: none"> -vrlo razvijen interes za čitanje -djelo čita temeljito i s razumijevanjem -vodi temeljit dnevnik čitanja -izrazito aktivan/na na satu lektire -pokazuje razumijevanje svih slojeva lektirnog djela analiziranih na satu -izražava vlastita zapažanja, stavove, prosudbe i zaključke 	<ul style="list-style-type: none"> -čita tečno i izražajno -ima bogat rječnik -izražava se lako, jezgrovito i točno -ima slikoviti i maštovit usmeni izraz -ima razvijenu sposobnost interpretativnog čitanja -teži originalnosti i kreativevosti -ovladanost vrednotama govorenog jezika posebno dolazi do izražaja u krasnoslovu -čita s razumijevanjem -razvijena sposobnost kritičkog mišljenja, argumentirano iznosi svoje stavove -krasnoslov pjesme na zavidnoj razini 	<ul style="list-style-type: none"> -visok stupanj usvojenosti ortoepske norme -piše uredno, čitljivo i povezanim rukopisom -vješta u pisanom oblikovanju priče, ... -ima razvijenu sposobnost literarnog oblikovanja teme -njeguje vlastiti stvaralački izraz -izrazito kreativan u oblikovanju teme slobodnih sastavaka -točno primjenjuje pravopisna pravila -originalna u literarnim pokušajima -učinkovito komponira slijed događaja i misli u pisanom tekstu -pokazuje bogatstvo rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> -pokazuje izrazito zanimanje i sposobnost za komunikaciju sa svim medijima -znanja su mu na najvišoj razini -povezuje medije s ostalim umjetnostima -naučeno znanje primjenjuje u svakodnevnom životu

	-izvrstan u karakterizaciji likova				
VRLO DOBAR					
<ul style="list-style-type: none"> -sigurno vlada ključnim pojmovima na visokoj obrazovnoj razini -ima visoku razinu predznanja koje uspješno povezuje s novim znanjima -uči s razumijevanjem -rješava problemske zadatke bez teškoća uz neznatan poticaj i/li usmjeravanje sa strane učitelja -s lakoćom pristupa zadatku, ali zbog površnosti i/li brzopletosti povremeno griješi -ima razvijenu sposobnost gramatičkog mišljenja i logičkog zaključivanja -redovito uči i rješava postavljene zadatke -uči samo zadano i postiže rezultate na očekivanoj razini -povezuje nastavne sadržaje -uspjeh bi bio još bolji uz pozornije praćenje nastave i sustavniji rad -aktivan prilikom učenja novoga gradiva -postiže vrlo dobre rezultate u odnosu na predviđena postignuća -primjenjuje naučeno u praksi 	<ul style="list-style-type: none"> -uspješno savladava programske sadržaje -razvijene receptivne, raščlambene i interpretativne sposobnosti -vrlo dobro predznanje -razvijene sposobnosti treba oplemeniti većim samostalnim radom kod kuće -ima razvijenu sposobnost otkrivanja traženih stilskih/sadržajnih odrednica u tekstu -prepoznaje ritam pjesničkog jezika -prepoznaje slikovitost i metaforičnost pj. jezika -prepoznaje pjesnička sredstva i djelotvorno se koristi njima u samostalnim pokušajima 	<ul style="list-style-type: none"> -samoinicijativno i uspješno ilustrira pročitano djelo -uzorno vodi bilješke o pročitanim djelima -pokazuje naročit interes za čitanje krim.. tekstova -uspješna u raspravama za „okruglim stolom“ -uspješna u analizi stila 	<ul style="list-style-type: none"> -vješta u prepričavanju, pričanju, izvještavanju -pokazuje pravilnost govornog izražavanja -usvojila vrednote govorenog jezika -ima razvijene govorne sposobnosti -vrlo razvijene sposobnosti koje učenik neorganizirano i nesustavno iskorištava -krasnoslav pjesme na vrlo dobroj razini -uključuje se u raspravama i daje svoj doprinos -treba proširivati/bogatiti rječnik 	<ul style="list-style-type: none"> -uspješno se koristi rječnikom i pravopisom -vodi bilješke uredno i pregledno -uspješno ovladao gramatičkim i pravopisnim normama -pravilno primjenjuje stečena znanja -pismeni izraz mu je bogat -uspješna u opisivanju motiva iz neposredne stvarnosti -senzibilan u literarnim pokušajima 	<ul style="list-style-type: none"> -pokazuje izuzetno zanimanje, ali ne i sposobnost. -zanimaju ga samo pojedini mediji -znanje usvaja nesustavno pa neke sadržaje teže povezuje
DOBAR					
<ul style="list-style-type: none"> -vlada osnovnim pojmovima i većinom ih dobro razumije -postiže dobre rezultate u odnosu na predviđena postignuća -predznanje na osrednjoj razini -naučeno u znatnoj mjeri primjenjuje u praksi -naučeno gradivo uspješno pamti i reproducira, ali ne uči redovito ni dovoljno temeljito što utječe na slabiju kvalitetu znanja te primjetnu nesigurnost i nesamostalnost u rješavanju zadataka -znanje se većinom temelji na sadržajima upamćenima na satu -potrebno je više rada kod kuće kako bi stekao/la potrebno znanje i samopouzdanje 	<ul style="list-style-type: none"> -prepoznaje pjesnička sredstva, ali ih ne primjenjuje u samostalnim pokušajima -razvijene sposobnosti sve manje dolaze do izražaja jer je predznanje nedostavno za brže napredovanje -samo malo samostalnog kvalitetnog rada kod kuće donijelo bi bolje rezultate -marljiv je, ali pogrešno usmjerava svoje sposobnosti na usvajanje činjenica napamet, a manje na kreativno mišljenje 	<ul style="list-style-type: none"> -treba potpunije voditi bilješke o pročitanoj djelu -ima osrednje razvijen interes za čitanje -prihvaća upozorenje o vođenju bilježaka o pročitanoj -karakterizira likove, ali osobine ne potkrepljuje navodima iz djela -treba pojačati interes za čitanje lektire 	<ul style="list-style-type: none"> -ima razvijene sposobnosti koje treba njegovati -čitanje s nepravilnim izgovorom -ne provodi u potpunosti pravogovorna pravila -vješt u govornom oblikovanju poruka -postignuća odgovaraju sposobnostima -nedostaje mu samostalnost u izražavanju, teže razlikuje bitno od nebitnoga -ima vrlo razvijene sposobnosti, ali se njima ne koristi uvijek 	<ul style="list-style-type: none"> -jednoličan pismeni izraz -u pisanju čini gramatičke pogreške -ima sposobnosti koje treba iskoristiti kontinuiranim radom -povećao je svoje ambicije, ali je samostalan rad nedostatan -više samostalnog rada donijelo bi točnost i preciznost -sklon imitaciji u literarnim pokušajima -Napreduje u primjeni 	<ul style="list-style-type: none"> -učenikove sposobnosti za komunikaciju s elementima medijske kulture dobro se razvijaju, potrebno je dalje poticati -učenikova znanja su na prosječnoj razini -zanimanje postoji, ali se ne uključuje u stvaralački rad -sposobnosti su mu prosječne -neprestano poticati razvoj interesa

<ul style="list-style-type: none"> - zadacima ne pristupa dovoljno ozbiljno -potrebna je veća aktivnost i/li bolja koncentracija u radu na satu -površan/na i brzoplet/a u odgovaranju i rješavanju zadataka -ne snalazi se sasvim u gradivu zbog nedostatnog rada i sustavnosti -uz više redovitog i temeljitog rada te nadoknađivanjem nedostataka u predznanju, postignuća bi bila bolja -pamti bez razumijevanja, ne koristi se svojim sposobnostima -s obzirom na velike sposobnosti, uz više koncentracije i redovit samostalan rad učenik bi mogao postizati bolje rezultate -zanemaruje bitne činjenice u rješavanju problema -znanje usvaja nesustavno pa teže povezuje nastavne sadržaje -zanimanje i zalaganje za rad i slovničke sadržaje nestalni -treba češći poticaj 	<ul style="list-style-type: none"> -sposobnosti su razvijene, ali nedostaje samopouzdanje, temeljitije učenje i upornost -prilično pasivan, teško se usredotočuje na zadatak -zainteresiran, ali ne ulaže trud, aktivnost varira -sposobnosti su mu kudikamo veće od postignuća -savjestan je i odgovoran, ali nedovoljno siguran u sebe -pažnja mu je vrlo nestalna -uz učiteljevu pomoć uspješno interpretira književno djelo 	<ul style="list-style-type: none"> -interes za čitanje varira od djela do djela, od pisca do pisca 	<ul style="list-style-type: none"> -učenik se treba osloboditi nestandardnih elemenata razgovornog jezika -treba ustrajati na pravilnom izgovoru pojedinih glasova, još se služi elementima razgovornog jezika -treba razvijati osjećaj za jezičnu melodiju i naglasak -samostalno gradi narativni postupak 	<ul style="list-style-type: none"> pravopisne norme -treba izgrađivati i njegovati grafemski sustav -treba razvijati maštovitost u pismenom izražavanju -katkad ga pretjerana brzopletost dovodi do pogrešaka u pisanju 	
--	--	---	---	---	--

DOVOLJAN

<ul style="list-style-type: none"> - gradivo uglavnom samo reproducira -pokazuje slabu motiviranost za spoznavanje jezičnih sadržaja -znanje primjenjuje s djelomičnim razumijevanjem -prepoznaje jezičnu pojavu, ali je u primjeni vrlo nesiguran/na i nesamostalan/na -uz dopunski rad i uz pomoć učitelja postiže minimalne rezultate i slabašan napredak -djelomice usvaja lakše gradivo i reproducira ga -površno pristupa zadacima -ne ulaže dovoljno napora kako bi iskoristio/la svoje prednosti -znanje je nedostavno, a kod kuće ne uči -najčešće je dekoncentriran/a, pozornosti usmjerene na vlastite aktivnosti (nepovezane s nastavnim sadržajima) čime ometa sebe i okolinu u radu -neredovito piše domaće zadaće -logički zaključuje, ali mu / joj nedostaje predznanja -zbog vrlo skromnog predznanja otežano prati program -uključen/a u dopunsku nastavu, no za veći napredak treba puno više truda i upornosti u redovitome radu kod kuće kojim će nadoknaditi 	<ul style="list-style-type: none"> -znanje djelomice usvaja -zadatke rješava uz poticaj i vođenje -rijetko/povremeno se uključuje u raščlambu djela -uz pomoć učitelja otkriva ljepote umjetničkog teksta -često potpuno pasivno prati nastavu, bez ikakve želje da izrazi svoje mišljenje -vrlo je teško s učenikom ostvariti komunikaciju -ne razvija ni interes ni sposobnosti, premda ima sklonosti za to -ne uključuje se u rad ni na poticaj -ne pokazuje suradničke odnose na nastavi -neuspjeh je rezultat skromnijih sposobnosti, ali i nezainteresiranosti i nerada -ne napreduje prema svojim sposobnostima jer nedostaje 	<ul style="list-style-type: none"> -treba pojačati interes za čitanje lektire -ima slabo razvijen interes za čitanje lektire -ne poštuje postavljene rokove za čitanje lektire -uz primjeren napor mogla bi biti uspješna na satu lektire -treba redovito čitati i na vrijeme dovršiti bilješke o pročitanoj 	<ul style="list-style-type: none"> -rezervirana i suzdržana u usmenom izlaganju -treba razvijati tehniku čitanja -treba raditi na poboljšanju tehnike i tempa čitanja -rečenična intonacija mu je nepravilna -rabi neprimjerene izraze unatoč upozorenjima 	<ul style="list-style-type: none"> -treba više raditi na postizanju urednosti u pisanju -s obzirom na sposobnost, potrebno je inzistirati na razvoju najosnovnije pismenosti -čini pravopisne pogreške u pisanju -površnost, nestrpljivost i neambicioznost ne dopuštaju sposobnostima da dođu do izražaja -površan je i neuredan, spor u radu i valja ga stalno poticati -treba smanjiti broj pogrešaka u pisanim radovima 	<ul style="list-style-type: none"> -pasivan u komunikaciji s medijima, ali su mu znanja na zadovoljavajućoj razini -zanimanje varira -sposobnosti su mu djelomično razvijene -radi bez dovoljno strpljenja -pasivno prihvaća pravila, poticaj djeluje pozitivno, ali kratko
--	---	---	---	---	--

prijašnje propuste i steći razinu znanja potrebnu za daljnje uspješno praćenje programskih sadržaja -poznaje dijelove gradiva; znanje je površno i nesustavno pa ga slabo primjenjuje u vlastitoj jezičnoj praksi	temeljiti rad -pokazuje znatno slabiju aktivnost nego u prethodnim razredima -skromno predznanje prepreka je boljem napredovanju				
NEDOVOLJAN					
-predznanje učenika/ce je vrlo skromno i nepotpuno, nedostaju mu elementarna znanja te mu prijašnji propusti uvelike otežavaju ili onemogućavaju praćenje i usvajanje novih sadržaja -rezultati rada nedostatni -slabo se uključuje u rad na satu / odbija pomoć i svaki oblik rada -gramatičko mišljenje nerazvijeno -nema radnih navika -gradivo ne može savladati bez dodatne pomoći -odustaje kad treba uložiti veći trud -interes, aktivnost i rezultati variraju -ne piše domaće zadaće, često bez pribora za rad na satu -slabo se koncentrira -ocjene su rezultat skromnijih sposobnosti, ali i nedovoljnog interesa, motivacije i rada	-nedovoljno razvijene sposobnosti (receptivne, raščlambene i interpretacijske) -ne pokazuje zanimanje -rijetko se uključuje u raščlambu djela	- ne poštuje postavljene rokove za čitanje lektire -otežano samostalno rješava zadatke -sposobnost samostalne interpretacije djela nedovoljno razvijena -treba redovito čitati i na vrijeme dovršiti bilješke o pročitanom	-ne vlada tehnikom čitanja u zadovoljavajućoj mjeri -zaostaje za ostalima u radu i nerado ulaže veće napore	-rukopis neuredan, nečitak skoro u potpunosti -nije savladao osnove pravopisa i gramatike -rječnik mu je oskudan -nije savladao pisanje sastavaka prema pravilima ustroja kompozicije -teško se koncentrira na rad jer mu drugi lako odvrate pozornost	-odnos prema medijima nije dovoljno razvijen -pasivan u radu i raspravama -pokazuje nedovoljno znanje -rad se svodi samo na razinu vlastite zabave

4. ZAKLJUČNA OCJENA

Zaključna ocjena proizlazi iz svih prethodno navedenih elemenata i ukupne aktivnosti učenika u oba polugodišta. Zaključnom ocjenom učitelj smije nagraditi učenike koji su pokazali veliki napredak u radu.

Ukoliko je učenik ocijenjen nedovoljnim iz barem jednog od navedenih elemenata vrjednovanja hrvatskoga jezika, ocjenjuje se nedovoljnom zaključnom ocjenom.

